7/18620

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan
1484

25/12/2006

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 08/11/2006 tarihli ve A.01.0.GNS. 0.10.00.02-27050 sayılı yazınız,
b) 22/11/2006 tarihli ve 1364 sayılı yazımız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, İzmir Milletvekili Ahmet Ersin tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/18620 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği :
TBMM Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

7/18620

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2006

Ahmet ERSİN
İzmir Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/18620 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

Anayasanın "Hak arama hürriyeti" kenar başlıklı 36. maddesinde, herkesin, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahip olduğu; 141. maddesinin dördüncü fıkrasında, davaların en az giderle ve mümkün olan süratle sonuçlandırılmasının, yargının görevi olduğu; 142. maddesinde, mahkemelerin kuruluşu, görev ve yetkileri, işleyişi ve yargılama usullerinin kanunla düzenleneceği;

5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda, ceza muhakemesinin nasıl yapılacağı hususundaki kurallar ile bu sürece katılan kişilerin hak, yetki ve yükümlülüklerinin ayrıntılarıyla düzenlendiği; Kanunun 160. maddesinde, Cumhuriyet savcısının, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davası açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere işin gerçeğini araştırmaya başlamakla görevli olduğunun ifade edildiği; 190. maddesinin birinci fıkrasında, duruşmaya, ara verilmeksizin devam edilerek hüküm verileceği; ancak, zorunlu hâllerde davanın makul sürede sonuçlandırılmasını olanaklı kılacak surette duruşmaya ara verilebileceği; 332. maddesinin birinci fıkrasında, suçların soruşturma ve kovuşturması sırasında Cumhuriyet savcısı, hâkim veya mahkeme tarafından yazılı olarak istenilen bilgilere on gün içinde cevap verilmesinin zorunlu olduğu; eğer bu süre içinde istenen bilgilerin verilmesi imkânsız ise, sebebi ve en geç hangi tarihte cevap verilebileceğinin aynı süre içinde bildirilmesi gerektiği; ikinci fıkrasında, bilgi istenen yazıda birinci fıkra hükmü ile buna aykırı hareket etmenin 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 257. maddesine aykırılık oluşturabileceğinin yazılacağı; bu durumda haklarında kamu davasının açılması, izin veya karar alınmasına bağlı bulunan kişiler hakkında, yasama dokunulmazlığı saklı kalmak üzere, doğrudan soruşturma yapılacağına ilişkin hükümlerin yer aldığı;

Ayrıca; Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin "Adil yargılanma hakkı" kenar başlıklı 6. maddesinin birinci fıkrasında, herkesin, gerek medenî hak ve yükümlülükleriyle ilgili nizalar, gerek cezaî alanda kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda karar verecek olan, yasayla kurulmuş bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından davasının makul bir süre içinde, hakkaniyete uygun ve açık olarak görülmesini istemek hakkına sahip olduğu, düzenlemesine yer verildiği,

Öte yandan, Anayasanın 138. maddesinde, hâkimlerin görevlerinde bağımsız oldukları ve Anayasaya, kanuna ve hukuka uygun olarak vicdanî kanaatlerine göre hüküm verecekleri; hiçbir organ, makam, merci veya kişinin yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceği, genelge gönderemeyeceği, tavsiye ve telkinde bulunamayacağı; 140. maddesinde, hâkimlerin, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre görev ifa ettikleri; hâkim ve savcıların nitelikleri, atanmaları, hakları ve ödevleri, aylık ve ödenekleri, meslekte ilerlemeleri, görevlerinin ve görev yerlerinin geçici

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2006

veya sürekli olarak değiştirilmesi, haklarında disiplin kovuşturması açılması ve disiplin cezası verilmesi, görevleriyle ilgili veya görevleri sırasında işledikleri suçlarından dolayı soruşturma yapılması ve yargılanmalarına karar verilmesi, meslekten çıkarmayı gerektiren suçluluk veya yetersizlik hâlleri ve meslek içi eğitimleri ile diğer özlük işlerinin mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kanunla düzenleneceği; 144. maddesinde, hâkim ve savcıların görevlerini, kanun, tüzük, yönetmeliklere ve genelgelere (hâkimler için idarî nitelikteki genelgelere) uygun olarak yapıp yapmadıklarının denetlenmesi; görevlerinden dolayı veya görevleri sırasında suç işleyip işlemediklerinin, hâl ve eylemlerinin sıfat ve görevleri icaplarına uyup uymadığının araştırılması ve gerektiğinde haklarında inceleme ve soruşturmanın, Adalet Bakanlığının izni ile adalet müfettişleri ya da hakkında soruşturma ve inceleme yapılacak olandan daha kıdemli hâkim veya savcı eliyle de yaptırabileceği; 159. maddesinde, adlî ve idarî yargı hâkim ve savcılarının mesleğe kabul, atama, nakil, disiplin, görevden uzaklaştırma işlemlerini yapmak üzere, mahkemelerin bağımsızlığı ve hâkimlik teminatı esaslarına göre kurulan Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun çalışma usul ve esaslarının kanunla düzenleneceğinin hükme bağlandığı;

2461 sayılı Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Kanununun 10. maddesinin son fıkrasında "Kurul Adalet Bakanlığında toplanır. Kurulun işleri Adalet Bakanlığınca yürütülür." hükmünün yer aldığı;

2802 sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun 82. maddesinde, hâkim ve savcıların görevden doğan veya görev sırasında işlenen suçları, sıfat ve görevleri gereğine uymayan tutum ve davranışları nedeniyle haklarında inceleme ve soruşturma yapılmasının Adalet Bakanlığının iznine bağlı olduğu; Adalet Bakanının inceleme ve soruşturmayı, adalet müfettişleri veya hakkında soruşturma yapılacak olandan daha kıdemli hâkim veya savcı eliyle yaptırabileceği; soruşturma ile görevlendirilen hâkim ve savcıların, adalet müfettişlerinin yetkilerini haiz oldukları; 87. maddesinde hâkim ve savcılar hakkında tamamlanan soruşturma evrakının Bakanlık Ceza İşleri Genel Müdürlüğüne gönderileceği; bu Genel Müdürlük tarafından yapılacak inceleme sonunda düzenlenecek düşünce yazısı üzerine kovuşturma yapılmasına veya disiplin cezası uygulanmasına gerek olup olmadığının Bakanlıkça takdir edilerek, evrakın ilgili mercilere tevdi olunacağı veya işlemden kaldırılacağının hükme bağlandığı;

2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanunun 9. maddesinde, kanunlarla Adalet Bakanlığının uhdesine verilen soruşturma, kovuşturma ve disiplin işlemlerinin Ceza İşleri Genel Müdürlüğünce yürütüleceğinin öngörüldüğü;

Malûmlarıdır.

Soru önergesine konu edilen davanın, mahkeme başkan ve üyelerinin reddi, mahkeme heyetinin davadan çekilmesi, yetki ve görev uyuşmazlıkları gibi nedenlerle çeşitli mahkemelerde yargılamasının yapıldığı; bir kısım sanıkların eylemleriyle ilgili olarak zamanaşımı nedeniyle 765 sayılı Türk Ceza Kanununun 102. maddesinin dördüncü fıkrası gereğince ortadan kaldırma kararının verildiği, diğerlerinin eylemleriyle ilgili olarak ise dava dosyasının tefrik edilerek yeni bir esasa kaydının yapıldığı ve yargılamaya devam edildiği; zamanaşımı sebebiyle ortadan kaldırmaya ilişkin olan kararın müdahillerin vekilleri tarafından temyiz edildiği ve dosyanın 09/03/2006 tarihinde Yargıtay'a gönderildiği;

7/18620 6

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

.../.../2006

Söz konusu karar ile ilgili olarak anılan mahkeme başkanı ve üyeleri hakkında; birincisi soru önergesinde adı geçen kişi ve 41 sanık hakkındaki "Çıkar amaçlı örgüt kurmak, tehdit ile menfaat sağlamak, çıkar amaçlı örgüte yardım etmek" iddialarına ilişkin İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesinde görülen 2004/337 Esas sayılı dosyanın zamanaşımına uğratıldığı yönünde gazetelerde çıkan haberler üzerine doğrudan Ceza İşleri Genel Müdürlüğümüzce, diğeri ise bir avukat tarafından söz konusu davanın kasten zamanaşımına uğratıldığına ilişkin şikayet dilekçesi üzerine iki ayrı incelemenin başlatıldığı; yapılan incelemelerin sonucunda ilgili hâkimler ve Cumhuriyet savcıları hakkında işlem yapılmasına yer olmadığına karar verildiği;

Bakanlığımız kayıtlarının incelenmesinden anlaşılmıştır.

Bilgilerinize arz ederim.

Cemil ÇİÇEK
Bakan